

9. Prinselijk loopje met open ogen van 6 km

Trap de dag af met een heerlijk bakje koffie en trakteer jezelf op een gebakje. Het mag op koningsdag. Zo begin je je "loopje" volop energie.

Vanuit Buitenplaats De Bergse Bossen, wandelen we in de richting van de Traay. Rechtsaf en vervolgens gaan we bij de eerste straat rechtsaf, de Willem van Abcoudeaan. Laan uitwandelen tot aan Melvill van Carnbeelaan .

Rechtsaf en bij de Gezichtslaan linksaf, Arnhemse Bovenweg oversteken en u staat bij de ingang van het Groot Seminarie. De beukenlaan uitwandelen tot aan achtertuin van het landgoed Sparrendael.

Rechtsaf, bij een asfaltweg naar links en u wandelt richting de Hoofdstraat. Linksaf (niet oversteken)

Aan de overkant het Wildbaanpark, de vroegere tuin van het huis 'de Wildbaan' (1860-1939, arch. H.J. van den Brink).

Naast het park ligt 'Bouwlust', een omstreeks 1855 gebouwd landhuis met een overkragende rietgedekte kap. Zie ook het balkon met een uitbundig gedecoreerde gietijzeren balustrade.

Hoofdstraat blijven volgen. Het winkelpand aan de overzijde (Hoofdstraat 156) is de 'Prins van Oranje'. Omstreeks 1715 werd op deze plek de tweede herberg van het dorpje Driebergen gebouwd. Het logement ontwikkelde zich tot een vooraanstaand hotel; sinds 1922 was in het vernieuwde hotelgebouw een kantoorboekhandel gevestigd. Na een restauratie in 1988 door architect ir .R. Smorenburg zijn in het pand vier appartementen en de woonwinkel Sanbury's ondergebracht.

De Nederlands Hervormde kerk aan uw linkerhand staat op de plek waar al omstreeks 1380 een kapel werd gesticht door één der Heren van Abcoude, in de 14e eeuw tevens Heren van Driebergen. De huidige versie van het kerkgebouw (in de trant van de 'Amsterdamse School') dateert van 1926/27. Het is een zgn. zaalkerk, ontworpen door het architectenbureau Van Velze-Oskam.

Direct naast de kerk een markant 19e eeuws woonhuis, Hoofdstraat 117. bij de oudere Driebergenaren bekend als het 'doktershuis'. Het huis bestaat uit twee bouwmassa's, met rechts een opvallend torentje. Aardig detail; een oeil de boeuf (koeienoog) boven de entree. Het pand is recentelijk grondig gerestaureerd door architectenbureau Van Asbeck.

In deze omgeving ligt de oorsprong van de dorpskern van Driebergen; de kerk, met links de smid en rechts de timmerman; tegenover de kerk sinds 1670 de pastorie (in 1985 vervangen door een groot wooncomplex) en de al genoemde herberg 'De Prins van Oranje' (1715). Achter de pastorie lag de 'kosterij' met de dorpsschool.

Vervolgens linksaf de Traaij op. Deze (enige) winkelstraat van Driebergen was van oudsher een zandweg richting Amersfoort. De naam Traaij is verfraaiing van het woord tra, hier gebruikt in de betekenis van een wagenspoor. Aan deze weg concentreerde zich de Driebergse winkelstand; slechts hier en daar zijn nog enkele woonhuizen intact gebleven. Zie bijvoorbeeld Traaij 39-45; een éénlaagse bebouwing met kap, vier oorspronkelijke arbeiderswoningen (eind 18e eeuw), kenmerkend voor de eenvoudige architectuur die in de vorige eeuw het beeld van de Traaij bepaalde.

Als contrast aan de overkant (Traaij 28-30) het van zelfbewuste welstand getuigende burgerwoonhuis met villa-achtige trekjes, voor eigen bewoning gebouwd door meester timmerman Appels. De huidige vorm is van 1908-1909.

Het gangetje (voetpad) naast Traaij 28 door; op parkeerplaats rechtsaf. Ter plaatse van het garagebedrijf stond tot in 1924 nog een boerderij; aan de overkant van de Hoofdstraat, ongeveer op de plek van de supermarkt, was vroeger het hotel 'Het Wapen van Driebergen'. Van oorsprong de oudste dorpsherberg (al genoemd in de 16^e eeuw) en tevens de vaste vergaderplaats van schout en schepenen; het rechthuis.

Hoofdstraat linksaf, richting Lindenlaan in. Het is goed te zien dat de villa's aan de linkerkant (t/m huisnr.13) er eerder stonden dan de rest. Dit groepje huizen, destijds wel aangeduid als het 'Kokerpark', dateert van 1900-1910. Toen was het nog een doodlopende laan, privé-eigendom van de gemeente-secretaris J.Koker. Aan de overkant van de Lindenlaan lag in die tijd een groot weiland. Pas in de 30er jaren werd ook daar gebouwd.

Rechtsaf de Nassaulaan in, richting Oranjevijver. Dit stuk Driebergen is aangelegd tussen 1920 en 1935, het zgn. 'plan Van Remmerden', genoemd naar de familie die 1920 de villa 'Ons Genoegen' (aan de Hoofdstraat, tussen de

Oranjelaan en Welgelegen) had gekocht plus de grote lap grond die daar bij hoorde. De Oranjevijver werd in het plan opgenomen i.v.m. de noodzakelijke afwatering.

Links-of rechtsom de vijver, de Vijverlaan in. Op de hoek van de Vijverlaan en de Pres.Kennedylaan ziet u de voormalige huishoudschool. Het opvallende witte huisje even verderop (Vijverlaan 12) is een voormalige dienstwoning van het opgedoekte buiten 'Welgelegen'. Het huis (bouwstijl; neo-gothiek is van ongeveer 1870, met spitsboogvormige kozijnen en een markante diagonale roedeverdeling; goten en dakrand zijn voorzien van een fraai gekartelde daklijst. Links naast het huis staat een minuscuul sten gebouwtje; een bakoven.

Schuin hier tegenover het huis 'Op de Terp' (1950), gebouwd op de plaats van de ijskelder van het buiten 'Welgelegen'.

Even terug, de Kennedylaan in. Om een kijkje te nemen op Park Welgelegen (dus bij dat naambordje rechtsaf). Van de oorspronkelijke villa is niets meer over (afgebrand in 1944). Alleen het gemoderniseerde koetshuis staat er nog (nr. 27). In 1953 werden de huidige woningen gebouwd, door de projectontwikkelaar aangeduid als 'blikjes landhuizen'. Het omliggende terrein heeft nog steeds iets van de grandeur van de oorspronkelijke buitenplaats.

Langs huisnummer 1 het pad volgen naar de Hoofdstraat, daar linksaf. Tegenover u de koelste laan van Driebergen: de Hogesteeg. Van oorsprong is deze laan een onderdeel van de oprijlaan van huize Dennenburg, een nog bestaand buitenhuis aan de Engweg (niet te bezichtigen).

Voorbij de hoge heg van Park Welgelegen een blik op de oude "parktuin" van Welgelegen met de serpentine-vijver en hoog opgaand geboomte. Aan de overkant van de Hoofdstraat ligt villa Sterrenbos, in 1903/1904 gebouwd voor de heer J. Manger Cats. Ernaast ligt "de punt" een tot villa verbouwde dienstwoning van het landgoed Dennenburg.

Linksaf, de Buntlaan 1, ook hier is de bebouwing links en rechts nogal verschillend in ouderdom. Oorspronkelijk werd, ongeveer vanaf 1900, de rechterkant bebouwd (het deel vanaf de huidige Vijverlaan) De grond ter linkerzijde maakte deel uit van het achterterrein van Welgelegen, en werd pas na 1945 in bouwpercelen verkaveld.

Aan de Buntlaan zijn nog een aantal fraaie villa's (met interessante details) uit de periode 1900-1910 te bewonderen. Bij Buntlaan 36 wordt de huizenrij onderbroken door een industrieel-complex: de voormalige electriciteitscentrale van Driebergen (1900). In 1922 werd de centrale verbouwd tot melkfabriek (Driebergen had toen nog voldoende boeren om zo'n bedrijf draaiend te houden!)

De huizen 'Salvia' en 'Dennenlust' (Buntlaan 62 en 66), gebouwd in 1902, hebben stijlkenmerken van zowel de neo-rennaissance als van de chalet-stijl. (GM) Nu rechtsomkeert aub en vervolgens

Rechtsaf, de Beeklaan in en vervolgens links, de Welgelegenlaan in. De naam verraaft het al, dit was vroeger ook een deel van het landgoed Welgelegen. Het strekte zich, als een betrekkelijk smalle strook, uit van de Hoofdstraat tot aan de Arnhemsebovenweg. De oostelijke grens werd gevormd door de Buntlaan, de westelijke liep iets ten westen van het watertje in deze laan, het zogeheten 'lekkere watertje': een bosbeekje dat het water van de hoger gelegen heide en bosgronden van de Utrechtse Heuvelrug afvoerde in de richting van de Langbroekerwetering, De Welgelegenlaan werd in de jaren '36-'37 aangelegd en bebouwd.

Bij huisnummer 18 het bruggetje over, linksaf. Aan het einde van het Lekkere Watertje zo dadelijk rechtsaf, de Van der Muelenstraat in. Op de hoek Vijverlaan/Van der Muelenstraat ligt, deels verscholen achter hoge struiken en coniferen het huis 'Op de Terp' (Vijverlaan 21). De in 1950 gebouwde bungalow staat inderdaad op een verhoging: het restant van de ijskelder van huize Welgelegen.

Rechtsaf, de Van der Muelenstraat in. Het huis nummer 68 (plm. 1880) behoorde ook tot Welgelegen, vermoedelijk is het van oorsprong een tuinmanswoning van dit buiten. Het is met z'n gekartelde daklijst, de schuiframen met roedeverdeling één van de mooiste kleine huizen in de gemeente. De overige bebouwing van deze straat dateert merendeels van rond de voorlaatste eeuwwisseling (middenstandswoningen) en heeft soms verrassende details. Zie bijv. huisnummer 13, een woonhuis uit ca. 1890. Ook Van der Muelenstraat 3 laat nog goed zien hoe een eenvoudige woning uit het einde van de 19^e eeuw er uitzag: een begane grond met enkele schuiframen met luiken en direct daarboven de in die tijd favoriete geknikte kapvorm, de mansardekap.

Einde rechtsaf, de Traay op, tot het einde van de 19^e eeuw was hier ongeveer de grens van de bebouwde kom van Driebergen, de iets verderop aan uw rechterhand gelegen (oude) Algemene begraafplaats werd dan ook in 1860 nadrukkelijk buiten de bebouwde kom aangelegd. Voor de begraafplaats passeert u Traay 92-94, een 'voornaam' dubbel woonhuis uit ca. 1875 (neo-classicistische details), met een verhoogde middenpartij met houtsnijwerk in de nok. Gezien de ligging heel toepasselijk "Rustoord" geheten.

De Oude Algemene Begraafplaats (Traay 104-106) is ter bezichtiging opengesteld, het loont de moeite er een kijkje te nemen.

Na de begraafplaats, Traay verder volgen. Op het timpaan van de woningen Traay 110-112 staat de naam waaronder dit deel van Driebergen vroeger bekend stond: de Zonheuvel.

Tegenover de Van Wassenaerstraat linksaf, het Mw. Van Vollenhovenpark in (gaat over in Burgermeesterpark). Afgezien van het Mw. van Vollenhovenpark (al kort na 1900 aangelegd), was dit dorpsdeel omstreeks 1920 nog bebost, het tegenwoordige Burgermeesterpark was toen nog het 'Burgermeesterbosje'. In de jaren 1920-1925 is het getransformeerd in een villapark van allure. Zie o.m. Burgermeesterpark II, in 1921 gebouwd door de Driebergse architect Daniël van Velze, waarvan de bouwstijl op sommige punten aan de Amsterdamse School doet denken. Sommigen zien er ook de zgn. 'Gooise landhuis-stijl' in. Let op het decoratief metselwerk op de hoek.

Het middengazon 'ronden', langs huisnrs. 6 t/m 10 richting Bosstraat.

Op de Bosstraat linksaf, vervolgens 1ste weg links, de Burgermeesterlaan. Ook dit stukje Driebergen werd omstreeks 1900 bebouwd, een tikkeltje chique, voor de 'wat betere middenstand'. Vooral het rijtje 2-4-6-8-10-12 is erg aardig. Diverse opmerkelijke details: houtsnijwerk in topgevels, tegels in het metselwerk (in banden en boven kozijnen) en ijzeren hekwerkjes op de erfgrans. Het merendeel van de oude bebouwing is neergezet door de Driebergse fa. Appels die hier en daar sloopmateriaal van elders hergebruikte. Aan de laan woonde van 1916 tot 1918 de bekende dichter P.N. van Eyck.

Langs de oude villaatjes met veelbelovende namen als Schoonzicht, Vogelzang en Zonnehof bij villa De Viersprong.

Rechtsaf de 2de weg, de Wethouderslaan en vervolgens einde links, de Bessenweg. Laat u niet van de wijs brengen, tegenwoordig heet het hier de Dokter Hermanstraat. Maar u loopt hier op een eeuwen oude weg, die om onbekende redenen eertijds de Beswech, later de Bessenweg, heeft geheten, Aan deze weg heeft nog tot in deze eeuw een boerderij gestaan (nu nr. 26).

Op de Traay nu rechtsaf. Vroeger een karrespoor over de heide richting Amersfoort, nu de 'Kalverstraat' van Driebergen! En over beesten gesproken, op een deel van de Traaij werd vroeger (nog tot in de 20-er jaren van de vorige eeuw) 'in het seizoen' de wekelijkse biggenmarkt gehouden... In het uiterlijk van de panden verloochent zich de nederige afkomst van deze drukke winkelstraat niet, al zijn er al heel wat 'eigenstijdse' gevels opgetrokken voor en door de Driebergse winkelstand.

Tussen Traay 21 en 23 Schoolstraat in, bij parkeerplaats rechtsaf en dan links, de Catharijnestraat in. De naam van deze straat verwijst naar de kapel (tegenwoordig de N.H. Kerk) die niet ver hier vandaan stond, en die was gewijd aan de Heilige Catharina.

Bosstraat oversteken, het voet- en rijwielpad op. Hier begint de 'achtertuint' van het huis Sparrendaal, links van u de zgn slangemuur (onderdeel van de boomgaard en moestuin). Let op de 'zichtas' van het huis Sparrendaal. Het pad komt uit bij de hoge Seminarieflat, die in 1988 werd gebouwd op de plek waar van 1857 tot 1984 het grootseminarie Rijsenburg stond. Hier werden alle priesters van het aartsbisdom Utrecht opgeleid.

Even rechtsaf langs de flat en t.o. de onderdoorgang (dus bij de rode brievenbus) rechtsaf, tussen de 'urban villa's' door, onder het groene ijzerwerk door, op het verharde pad linksaf.

Waar u zojuist rechtsaf ging bij de Seminarieflat lag de begraafplaats van het seminarie. Het achterliggende terrein was helemaal ommuurd en diende niet slechts tot concentratie, maar zeker ook tot ontspanning en vermaak van de studenten. De rechthoekige vijver werd in de wintermaanden als ijsbaan gebruikt, op de 'boswei' werd gevoetbald. Er is bijna niets tastbaars meer dat aan het seminarie herinnert, alleen ligt er in het bos nog een nisachtig bouwsel van verbrande steen. Door oud seminaristen soms oneerbiedig aangeduid als de plaats van 'Onze Lieve Vrouwe Kinkhoest'.

Einde pad bruggetje over en rechts de Diederichslaan in.

Hier lag vroeger het 'bestuurscentrum' van de gemeente Rijsenburg (in 1931 met de gemeente Driebergen samengevoegd). Huisnummer 8 was de veldwachterswoning annex brand spuihuis (1869, arch H.J. van den Brink). Stijl: neo-rennaissance, zie de horizontale banden in de gevel (2 kleuren metselwerk) en de hoekpilasters.

Op nummer 4 was het gemeentehuis gevestigd. Het rechter deel werd in 1859 gebouwd, het linkse deel werd als 'brandweercentrale' in 1924 toegevoegd. In de 70-er jaren werd het 'gerestaureerd' in de zgn. historische stijl. Zie ook Diederichslaan 7, een villa uit ca 1890 met horizontale stucwerk-banden (neo-rennaissance), de nok (chalet-stijl) en een fraai gedetailleerde serre.

Diederichslaan 2a werd rond 1895 gebouwd in neo-rennaissancestijl. Kenmerkend zijn de witte horizontale banden, de schijntrapgeveltjes en de met gekleurde steentjes ingevulde halfrondbogen boven de kozijnen.

Einde Diederichslaan bij scherpe bocht rechts het fietspad volgen tot aan de Arnhemsebovenweg.

Weg oversteken en rechtsaf naar de Melvill van Carnbeelaan.

Laan volgen tot aan de Willem van Abcoudelaan 4^e straat.

De Willem van Abcoudelaan volgen tot aan de Traay, daarna linksaf en na 100 meter bent u weer bij Buitenplaats De Bergse Bossen.

Aangeboden door de
Oranjevereniging Driebergen-Rijsenburg

Hoe kunt u ons bereiken?

Email: info@oranjeverenigingdriebergen.nl

Website: <https://www.oranjeverenigingdriebergen.nl/>

Facebook: [oranjevereniging driebergen rijsenburg](https://www.facebook.com/oranjeverenigingdriebergenrijsenburg)

Instagram: [oranjevereniging driebergen rijsenburg](https://www.instagram.com/oranjeverenigingdriebergenrijsenburg)

